

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122203651
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122203651.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: S. A., D.. XX.X.XXXX, N. XXX XX C. XXX, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47233516, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou z 13.4.2022 sa domáhal voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.911,02 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vychádzal z predchádzajúceho súdneho konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 29Csp/31/2021, v ktorom bol žalobca ako spotrebiteľ úspešný žalobou o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Odcitoval časť odôvodnenia rozsudku zo dňa 25.10.2021, ktorým súd dospel k záveru o absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 37 Občianskeho zákonníka v dôsledku neoznačenia platiteľa mzdy, neurčitého vymedzenia zabezpečenej pohľadávky, ktorá nebola splatná a neurčenie výšky zrážok zo mzdy. Výšku finančného zadostučinenia odôvodnil sumou, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatiť. Mal totiž za to, že úver bol bezúročný a bez poplatkov (nevysvetlil však prečo), preto mal veriteľovi vrátiť len istinu úveru 3.253,93 Eur a napriek tomu, že žalovanému zaplatil 2.306,68 Eur, ten požiadal jeho zamestnávateľa o realizáciu zrážok zo mzdy vo výške 2.858,27 Eur a teda podľa názoru žalobcu sa chcel na jeho úkor bezdôvodne obohatiť o sumu 1.911,02 Eur, keďže na istinu úveru mal doplatiť len 947,25 Eur.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom vyjadrení uviedol, že predchádzajúcim rozsudkom nebolo rozhodnuté o úspešnom uplatnení porušenia práva spotrebiteľa podľa predpisov určených na ochranu spotrebiteľov, išlo o rozhodnutie vydané na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, teda nebolo judikované splnenie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Poukázal tiež na to, že žaloba neobsahuje žiadne skutkové tvrdenie ohľadom požadovanej výšky finančného zadostučinenia a popiera všeobecný princíp primeranosti. Tvrdenie o tom, že žalovaný sa chcel obohatiť o sumu 1.911,02 Eur nemá oporu v žiadnom súdnom rozhodnutí a nie je preukázané. Žalovaný napokon vzniesol námietku premlčania, keďže podľa neho premlčacia doba začala plynúť už od uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, teda od roku 2004, keďže pre premlčanie rozhodujúce je to, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát. Poukázal pritom na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017, podľa ktorého pre úspešné uplatnenie nároku na primerané finančné zadostučinenie sa nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

3. Žalobca v replike nesúhlasil s argumentáciou žalovaného a mal za to, že predchádzajúci rozsudok jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom zmluvou o revolvingovej pôžičke došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Za nedôvodnú považoval aj námietku premlčania, keďže nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je spätý s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a teda plynie až od právoplatnosti predchádzajúceho rozsudku, čo uviedol aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí 2Co/137/2016 zo dňa 24.5.2017. K požadovanej výške finančného zadosťučinenia uviedol, že jediným objektívnym kritériom je výška škodlivého následku, ktorý dodávateľ spôsobil spotrebiteľovi alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva a poukázal pritom na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove.

4. Žalovaný v duplike zotrval na názore, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov pre priznanie nároku v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zotrval aj na námietke premlčania, to všetko s poukazom na závery už spomínaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobcu, spisom tohto súdu 29Csp/31/2021 a zistil tento skutkový stav:

6. Zo spisu tunajšieho súdu 29Csp/31/2021 vyplýva, že žalobca podal dňa 25.2.2021 voči žalovanému na tunajší súd žalobu o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 26.2.2004, pričom konanie sa viedlo pod sp. zn. 29Csp/31/2021. Zároveň podal aj návrh na neodkladné opatrenie voči žalovanému, ale aj voči svojmu zamestnávateľovi o povinnosti zdržať sa použitia, resp. vykonávania zrážok zo mzdy z uvedenej dohody. Súd pritom uznesením č.k. 29Csp/31/2021-32 zo dňa 22.3.2021 návrhu na neodkladné opatrenie vyhovel, takže citované uznesenie sa stalo vykonateľným už dňa 22.3.2021.

7. Z písomného vyjadrenia žalovaného k vyššie uvedenej žalobe zo dňa 31.3.2021 vyplýva, že dohodu o zrážkach zo mzdy nikdy nerealizoval a zároveň žalovaný prehlásil, že sa vzdáva uplatňovania práv z tejto dohody. Z uvedeného spisu vyplýva aj to, že strany uzavreli 26.2.2004 zmluvu o revolvingovej pôžičke vo výške 98.028 SK, pričom dohodli 36 mesačných splátok po 2.723 SK a RPMN vo výške 23,42%. Na samostatnej listine v ten istý deň uzavreli aj dohodu o zrážkach zo mzdy za účelom zabezpečenia tejto pohľadávky aj s príslušenstvom.

8. Rozsudkom tohto súdu č.k. 29Csp/31/2021-61 zo dňa 25.10.2021 súd žalobe o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach o mzdy k zmluve o revolvingovej pôžičke zo dňa XX.X.XXXX vyhovel bez toho, aby konštatoval, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový alebo že by zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná pre jej neurčitosť, teda podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to vo vzťahu k jej podstatným náležitostiam. Za tie považoval neuvedenie platiteľa mzdy, výšky zrážok zo mzdy a za nedostatok považoval aj to, že pohľadávka v čase uzavretia dohody ešte nebola splatná. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 30.11.2021.

9. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že si vôbec nepamätá v akej výške bral predmetný úver a koľko z neho zaplatil. Tvrdil však, že určite jeho istinu uhradil, čo však nevedel preukázať. Tvrdil aj to, že jeho zamestnávateľ na základe spornej dohody o zrážkach zo mzdy mu nejaké zrážky realizoval, nevedel však uviesť v akom rozsahu. Uviedol, že žalovaný mu spôsobil realizáciou dohody o zrážkach zo mzdy majetkovú ujmu, keďže nemal platiť zmluvné úroky a tiež psychickú ujmu, nakoľko riaditeľ si ho zavolať na vysvetlenie dlhu. Uviedol, že aj v súčasnosti mu chodia smsky od žalovaného na úhradu tohto dlhu, čo však opäť nevedel preukázať. Dodal, že celkovo mal asi 55 spotrebiteľských úverov.

10. Žalobca uplatnil nárok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Je pritom nepochybné, že pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy so žalovaným mal status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, čo sa vzťahuje aj na súvisiacu dohodu o zrážkach zo mzdy.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. K tomuto záveru súd dospel logickým a gramatickým výkladom, keďže nemožno pochybovať o tom, že týmito osobitnými predpismi v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov. Aj právna úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka pôsobí ako osobitný právny predpis (viď. Občiansky zákonník I. autorov Štefček a spol., vydavateľstvo C.H.Beck str. 459). Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov, veď preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarcia mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie daného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu (porušenia práva či povinnosti ustanovenej akýmkoľvek právnym predpisom), ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil spomínanú všeobecnú formuláciu.

17. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

18. Výklad žalobcu k tejto otázke teda súd nepovažuje sa správny, ním žalobca v podstate zastáva názor, že postačuje ak žalobca v predchádzajúcom pre neho úspešnom spore je v postavení spotrebiteľa. Je to však len jeden zo základných predpokladov pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, ďalším je to, aby súd v rozsudku (nemusí ísť o jeho výrokovú časť) konštatoval porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi a tie v kontexte s prvou vetou § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. musia predstavovať predpisy s cieľom ochrany spotrebiteľa.

19. V danom prípade v predchádzajúcom spore bol síce žalobca ako spotrebiteľ úspešný, ale nie preto, že by súd konštatoval porušenie jeho práva ako spotrebiteľa (prípadne povinnosti dodávateľa) v zmysle osobitných noriem určených na ochranu spotrebiteľov, ale preto, že súd vyhodnotil dohodu

o zrážkach zo mzdy ako absolútne neplatný právny úkon podľa všeobecného predpisu konkrétne § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre jej neurčitosť. Za relevantné súd považuje to, že v napadnutej dohode nebola uvedená výška zrážok zo mzdy (čo konštatoval súd aj v predchádzajúcom rozsudku), výhrady možno mať voči názoru, že zabezpečená pohľadávka nebola splatná a že v dohode musí byť uvedený platiteľ mzdy, s čím sa nie je možné stotožniť. Odhliadnuc od týchto nezrovnalostí je možné konštatovať, že v predchádzajúcom spore žalobca nebol úspešný z dôvodu, že by bolo zistené porušenie jeho práva spotrebiteľa alebo povinnosti žalovaného v zmysle osobitných noriem s cieľom ochrany práv spotrebiteľov ako to výslovne uvádza § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. a preto súd súhlasí s názorom žalovaného, že neboli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku na primerané finančné zadostučinenie a teda žalobu súd vyhodnotil ako neopodstatnenú.

20. K vznesenej námietke premlčania súd dodáva, že v tomto smere sa pripája k argumentácii žalobcu. Pri tomto nároku platí trojročná premlčacia doba plynúca odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát. Prvýkrát však žalobca mohol tento nárok úspešne uplatniť až po právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorým by sa konštatovalo už spomínané porušenie práva alebo povinnosti v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa alebo osobitných predpisov, pretože tak to výslovne uvádza § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. a preto podľa názoru súdu v tomto prípade trojročná premlčacia doba začala plynúť až od 30.11.2021 a teda nárok bol uplatnený včas.

21. Súdu však nedá nepoukázať na absolútne neprimeranú požadovanú výšku finančného zadostučinenia a rozhodne nesúhlasí s tým, aby jeho výška sa odvíjala od výšky hroziaceho bezdôvodného obohatenia žalovaného osobitne, ak súd v predchádzajúcom rozhodnutí ani nekonštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru a teda ani nie je možné v tomto prípade uvažovať o hroziacej ujme žalobcu v dôsledku bezdôvodného obohatenia žalovaného. Navyše však súd ani v prípade, ak by v predchádzajúcom spore bola konštatovaná bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nezdieľa názor, že výška finančného zadostučinenia má zodpovedať výške bezdôvodného obohatenia žalovaného prípadne jeho hrozbe. Výška bezdôvodného obohatenia pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súvisí predovšetkým s výškou úveru. Výšku úveru pritom poskytuje dodávateľ na požiadavku spotrebiteľa, čím spotrebiteľ chce vyšší úver, čomu dodávateľ vyhovie, tým je vyššia suma bezdôvodného obohatenia pri spomínanej fikcii, hoci by išlo o to isté porušenie povinnosti dodávateľa napr. v dôsledku absencie tej istej povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pri stanovení výšky finančného zadostučinenia sa má hodnotiť predovšetkým závažnosť konkrétneho porušenia povinnosti dodávateľa a preto pri tom istom porušení by mala nasledovať približne rovnaká kvantifikácia nároku na finančné zadostučinenie. Pri argumentácii žalobcu, čím vyšší úver sa poskytne spotrebiteľovi „zadarmo“, teda bez úrokov a poplatkov pri spomínanej fikcii, tým vyššie finančné zadostučinenie by sa mu malo priznať, čo súd považuje za absurdné a extrémne nespravodlivé.

22. Navyše súd mal za to, že žalobca nevrátil žalovanému ani len istinu úveru a teda jeho výpoveď vyhodnotil ako nepravdivú. Žalobcovi bol poskytnutý úver 3.253,93 Eur, sám v žalobe uviedol, že ku dňu 12.2.2021 uhradil žalovanému 2.306,68 Eur. Súd nepovažuje za možné, aby za mesiac, nanajvýš 2, mu zamestnávateľ zrazil zo mzdy 947,25 Eur, keďže dohodu o zrážkach zo mzdy prevzal 17.2.2021 a uznesenie súdu o neodkladnom opatrení, ktorým bol zaviazaný zdržať sa vykonávania zrážok sa stalo vykonateľným 22.3.2021. Nie je preto možné dospieť k záveru, že realizáciou spornej dohody vznikla žalobcovi nejaká majetková ujma. Navyše v predchádzajúcom konaní žalovaný už v písomnom vyjadrení k žalobe prehlásil, že sa vzdáva práva na použitie spomínanej dohody a odvolanie voči rozsudku nepodal. Žalobca výšku primeraného finančného zadostučinenia odôvodnil tým, že úver je bezúročný a bezpoplatkový, čo však súd v predchádzajúcom rozsudku nekonštatoval (ani v odôvodnení), pričom sám žalobca vo svojej žalobe uvádza, že rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva v základnom konaní (29Csp/31/2021) je založený aj pre tento spor a nie je možné ho rozširovať.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V spore bol v celom rozsahu úspešný žalovaný a preto mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne a v tejto súvislosti poukazuje aj na konštatáciu v predchádzajúcej časti rozsudku.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.